

Stimuleren (vrijwilligers) werk

Generiek voorstel

Er zijn diverse negatieve effecten m.b.t. wet- en regelgevingen m.b.t. loon en (vrijwilligers) vergoeding die allemaal in elkaars verlengde liggen. In het vervolg van de tekst zal ik daar ook een concrete situatie over uitwerken. Het komt er namelijk op neer dat we werken, vrijwilligerswerk en een eigen onderneming willen stimuleren, maar dat we werk ook willen belasten. Concreet voorstel is om alle regelingen die dit stimuleren samen te voegen in één generieke regeling waarbij we tot een bepaald bedrag (stel de hoogte van de vrijwilligersregeling nu € 1.900 per jaar) de werkzaamheden per bedrijf / instelling i.c.m. met een natuurlijk persoon belastingvrij zijn. Scholing, kerstpakketten en km. vergoeding vallen hier niet onder, maar onder de algemene (bedrijfseigen / cao / wettelijke) regelingen zoals o.a. de werkkostenregeling, Wmcz 2018, enz. Met een dergelijke generieke regeling heb je veel problemen opgelost. Ik heb dit langst verschillende kanten bekeken en ik denk dat er niet veel risico's hoeven te zijn aan een dergelijke oplossing. Ter illustratie van huidige problematiek het volgende voorbeeld van de conflicterende wetgeving Wmcz 2018 en de werkkostenregeling.

Voorbeeld: Vrijwilligersregeling in relatie tot fiscale wetgeving

De Wmcz 2018 en het ontwerpbesluit over de reikwijdte zijn in werking getreden op 1 juli 2020. Daarmee hoopten we dat de positie van de cliëntenraden zouden worden versterkt. Helaas blijkt er een weeffout of anders geformuleerd een conflict te zijn tussen de Wmcz 2018 en de huidige fiscale wetgeving, bekend als de Vrijwilligersregeling.

Vrijwilligersregeling

Veel cliëntenraadsleden krijgen een vergoeding die past binnen de huidige vrijwilligersregeling waarbij er een vergoeding kan zijn voor vrijwilligerswerk van max 1900 euro per jaar. Uiteraard is de fiscale verantwoording hiervan per individuele situatie verschillend maar dat laat ik bij deze buiten beschouwing. Het gaat mij nu om het beoogde effect van de verschillende wetten.

Wmcz 2018

Dit wetsvoorstel heeft tot doel verbeteringen aan te brengen in het stelsel van medezeggenschap in zorginstellingen, zoals dat is neergelegd in de huidige Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz). Het voorstel beoogt de positie van cliëntenraden te verstevigen ten opzichte van zorginstellingen, en tegelijkertijd tegemoet te komen aan de wens van instellingsbesturen en cliëntenorganisaties tot grotere ruimte voor maatwerk.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de Wmcz 2018 zijn:

- het invoeren van gelaagdheid in de medezeggenschap;
- uitbreiding van de onderwerpen waarover in de medezeggenschapsregeling regels moeten worden gesteld;
- het vervangen van het verzwaard adviesrecht door een instemmingsrecht met een zwaarder toetsingscriterium;
- de verplichting van de instelling de cliëntenraad het gebruik toe te staan van de noodzakelijke voorzieningen alsmede de financiële middelen ter beschikking te stellen die de cliëntenraad redelijkerwijze nodig heeft om zijn taak te kunnen uitvoeren;
- het regelen van toezicht door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd in oprichting (IGJ i.o.);
- het toekennen van het recht van enquête aan cliëntenraden;

- het verplichten tot openbaarmaking vacatures voor de cliëntenraad;
- het regelen van de verplichting voor de instelling om de cliëntenraad desgevraagd hulp te verlenen bij het inventariseren van de wensen van zijn achterban;
- aanscherpen van de voorwaarde tot tijdig vragen van advies of instemming;
- de mogelijkheid om onder strikte voorwaarden een cliëntenraad te ontbinden die structureel tekortschiet in de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de cliënten wier belangen hij dient te behartigen; en
- vervallen van de verplichting van de instelling tot het opstellen van een schriftelijk verslag over wetstoepassing

Deze samenvatting is gebaseerd op het wetsvoorstel en de memorie van toelichting zoals ingediend bij de Tweede Kamer. Deze is te vinden

op: https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/34858_wet_medezeggenschap_clienten

Probleemschets

Zoals boven aangegeven heeft de Wmcz 2018 de wens dat de cliëntenraden zowel gefaciliteerd als geschoold worden in hun werk. De vrijwilligersregeling beoogd vrijwilligerswerk te stimuleren door onkosten tot een bepaald maximum belastingvrij te kunnen vergoeden. De uitleg die accountantskantoor PWC en advocatenkantoor Van Doorne N.V. hieraan geven is dat alle kosten zoals voor scholing, externe studiedag, km, inhuur van externe ondersteuning vallen in de vrijwilligersregeling. Dus cliëntenraadsleden betalen dus de verplichting vanuit de Wmcz 2018 aan de zorginstellingen uiteindelijk zelf.

Conclusie PWC

“Om te bepalen of het gezamenlijke bedrag van de vergoedingen en verstrekkingen niet meer bedraagt dan € 1.900,- per jaar en € 190,- per maand, moeten alle vergoedingen en verstrekkingen, die in het kalenderjaar worden betaald in het kader van het vrijwilligerswerk, bij elkaar op worden geteld. Het gaat dus niet alleen om een beloning voor de verrichte werkzaamheden, maar bijvoorbeeld ook om de vergoeding van reiskosten en de verstrekking van scholing. Als <zorginstelling> de kosten voor scholing draagt, kunnen de leden van de Cliëntenraad derhalve geen gebruik meer maken van de faciliteit in de inkomstenbelasting als zij daarnaast een vacatievergoeding van maximaal € 1.900,- per jaar ontvangen. De grens wordt dan immers overschreden.”

Conclusie Van Doorne N.V.

“Onze conclusie is dus dat de kosten voor scholing meetellen in de maximale vergoeding van € 1.900,- die de leden van cliëntenraad onder de vrijwilligersvergoeding onbelast kunnen ontvangen. Hier bestaat – ondanks hetgeen bepaald in de Wmcz – geen uitzondering voor.”

Samenvattende conclusies

Op basis van bovenstaande komen er nu zorginstellingen en Cliëntenraden tot de conclusie dat de Cliëntenraadsleden hun scholingskosten, kilometervergoeding, inhuur externe ondersteuning /adviseurs en locatiekosten bij externe vergaderingen zelf moeten bekostigen.

Dit heeft nu al concreet tot gevolg dat:

- Scholing door cliëntenraden zal worden gemeden;
- De ontwikkeling van de vertegenwoordiging van cliënten stagneert;
- De aantrekkelijkheid voor het cliëntenraadswerk zal verminderen;
- De effectiviteit van de cliëntenraden wordt beperkt;
- Het effectiviteit van de Wmcz 2018 te niet zal worden gedaan.

De simpele en snelle oplossing is om middels een maatregel of noodwet de Wmcz 2018 te laten prevaleren ten opzichte van de regeling m.b.t. de vrijwilligersvergoeding.

Graag uw aandacht voor dit punt waarbij voor de Wmcz 2018 elke wet ten bevorderingen van vrijwilligerswerk ingevuld kan worden.

Extra opmerking

Los van deze wet is de fiscale wetgeving overigens sowieso negatief ten aanzien van vrijwilligerswerk, zie:

- [Planbureaucratie staat herstel van vertrouwen in overheid en politiek in de weg - Joop - BNNVARA](#)
- [Politiek, stuur niet meer op economie - maar op welzijn - Vrij Links \(vrij-links.nl\)](#)
- [Waarom de rekening van het coronavirus terechtkomt bij de burgers | ThePostOnline \(tpo.nl\)](#)
- [Waarom de modellen van het Centraal Planbureau leiden tot armoede - Joop - BNNVARA](#)
- [Faillissement van gezin economie en maatschappij.pdf \(martijnhofman.nl\)](#)